

Politične vesti.

Iz narodnega predstavništva. V torek, 28. septembra se je odobrila mirovna pogodba med zavezniškimi ter pridruženimi silami in Avstrijo. Glasovalo je 175 poslancev, od njih 5 proti pogodbi.

Za naše Koroško. V nedeljo, 26. septembra je naše Sokolstvo priredilo po raznih večjih mestih naše države sokolski dan za Koroško. Bliža se 10. oktober, ko se bo odločila usoda slovenske Koroške. Nemci so se zvezali z Italijani, da bi dosegli kak uspeh. Zato pa mora ostala Slovenija in Jugoslavija podpreti slovenske Korošce v njihovem svetem boju. Nedeljski sokolski dan je prinesel znatne vsote. Tudi v Ptuj se je vršil obhod in so se pobirali doneski.

Koroška mladina v Ljubljani. Da se Korošci, zlasti pa njihova mladina prepriča o ljubezni in zanimanju naše Slovenije zanjo, je prihitela v torek, 28. septembra v belo Ljubljano s posebnim vlakom. Na vsej poti so bili iskreno pozdravljeni, Ljubljana pa jih je prisrčno vzprejela in pogostila.

Nov predsednik francoske republike. Radi obolevosti je odstopil dosednji predsednik francoske republike Pavel Deschanel. Na njegovo mesto je bil izvoljen Millerand, dosedaj ministrski predsednik. Za svojo nalogo si je stavil, da vzpostavi Francijo in prerodi iz njenih razvalin, v ktere je prišla po vojni.

Književnost.

Volilni red za Ustavotvorno skupščino. Priredil dr. Štefan Sagadin, 1920. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 100 strani, cena 16 K, po pošti 1 K 20 več. Pravkar je izšel volilni red za Ustavotvorno skupščino. Priredil ga je dr. Štefan Sagadin, načelnik v ministertvu za konstituantno. Brošura ne obsega le volilnega zakona, marveč tudi prav lepo razlago o proporciji volitvi, o volitvah s kroglicami ter navodila, kako je razumeti vse druge volilne pravice. Brošura je potrebna za vsakogar, ki se zanima za volitve, zlasti jo morajo imeti županstva in drugi uradi, ki se bodo bavili z volitvami. Volilni red se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Knjige Matice Hrvatske za leto 1919. Šele sedaj so se dotiskale matične knjige za leto 1919 in sicer: 1. Tučan Fran dr. Naše rudno blago, s ilustracijama i kartom o naležištima ruda u Jugoslaviji. 2. Cihlar-Nehajev M. dr., Veliki Grad. Pripovijesti. 3. Dimović Gjuro dr., Kraljević Marko. Drama. Te knjige dobe člani za 32 K. Izšlo pa je še nekaj knjig v Matični zalogi, ki jih dobe člani po znižani ceni. Seznam teh knjig je v Narodni čitalnici in pri tukajšnjem poverjeniku Matice Hrvatske prof. Jos. Komljanec. Ta pobira članarino za izdanja l. 1919 do 6. oktobra.

Razno.

Ponarejalci bankovcev prijati. Dobrega pol leta šele imamo v prometu nove dinarsko-kronske novčance in že so se pojavile ponarejene novčance po 20 in 80 K, v zadnjem času tudi že po 4000 K. Ljubljanski in zagrebški policiji se je posrečilo izslediti ponarejalce in večino tudi zapreti. V selu Vugrovcu pri Zagrebu sta bila zajeta Vid Galović in njegov stric Vinko Galović, v Sisku in Zagrebu pa nekateri razpečevalci ponarejenih bankovcev. Glavar cele družbe, neki Alberto Lettich, 40 letni mehanik iz Pulja, pa je še o pravem času pobegnil preko meje na Madžarsko. Našli so razne stroje in pripomočke za ponarejanje denarja, dobili pa so pri njih tudi velike vsote ponarejenih bankovcev. Ta zagrebška družba je ista, ki je preje delovala v posebni vili na Bledu, pa se preselila k Zagrebu, ko so ji na Bledu postala tla prevroča.

O volitvah. Delo za volitve se je začelo. Po občinah se sestavljajo volilni imeniki, stranke zbornijejo in premišljajo, kemu bi poverile svoje zastopstvo, širše občinstvo pa, v prvi vrsti volilci, premišljajo in presojujejo, kakega pomena so te volitve, kateri stranki se naj pridružijo. Politične stranke se že obračajo do volilcev s svojimi programi, kmalu pride volilna borba v polni tek, vsak posameznik bo to občutil. Saj pa so te volitve tudi nekaj več, kakor navadne volitve. Izvoliti se imajo poslanci za Ustavotvorno Skupščino, v kateri se ima določiti ustava naše države. Urediti se imajo oblasti, določiti njihov delokrog, razdeliti bremena, odstraniti zgodovinski plotovi, ki nas še ločijo. V bivši Avstriji je ustavo dal cesar. Pri nas pa ima narod sam to pravico. Zato je velike važnosti, koga si bo narod izbral, da mu določi njegovo usodo. Sedaj imajo volilni čas in dolžnost, o tem vestno premišljati.

Jesenska moška moda. Neki praški list prinaša izpod peresa nekega svojega dopisnika slededeče šaljive vrste: Jaz sem imel intervju s svojim krojačem in potem s svojo denarnico glele nove jesenske mode, kajti jaz sem mož, ki se rad oblači po novi modi. Tako sem torej hotel poizvedeti, kaj se bo to jesen nosilo. Oba razgovora sta me prepričala, da pride po pisani in karirani moški modi sedaj na vrsto — zakrpana. Najpriljubljenejša bodo krpe na kolenih in komolcih, pa tudi na tistem delu hlač, na katerem se navadno sedi, bodo zelo v veljavi. Kot visoko eleganto se bo smatralo to, če bodo krpe iz istega blaga, kot je obleka. Razume se, da si bodo kaj takega mogli privoščiti le pramožnejši sloji. Zato je treba paziti samo na to, da se izogibljemo prekričanih barv in se držimo kolikor mogoče diskretnih temnih krp. Kar se hlače tiče, bo stala moda v znamenju „razcefranih hlačnih koncev“ na obeh hlačnicah. Seveda ni neobhodno potrebno, da si damo hlačne robove razcefrati pri krojaču, ker se to itak samo zgodi, ako hlače dalje časa nosimo. Kar se perila tiče, zlasti nogavic in robcev, stoji jesenska moda v znamenju „prozornega“ perila. Samo da ni več priljubljeno perilo z malimi sistematično urejenimi luknjicami. Nova moda daje prednost večjim luknjam, in sicer v umetniško-fantastičnem neredu. Pri nogavicah se bodo nosile luknje najraje na petah. Razume se, da se ne bo smela ta moda pretiravati. Nekaj manjših lukenj bo učinkovalo na vsak način koketno in prijetno. Kdor bo nosil prevelike luknje, se bo smatral za gizdalina. Strast, s katero se je naš ustvarjanja nezmožni vek posvetil antiki, se izraža tudi v modi. Zlati antikvarični zimski površniki, klobuki, kravate in čevlji bodo splošno priljubljeni, čeprav njihova starost ni nikdar tako velika kakor pri pohištvu in umetniških predmetih. Pri modi je človek prisiljen, celo predmete, ki niso več stari nego 8—10 let, smatrati za „antiko“; toda saj se lahko tolažimo s tem, da je pristen patiniran 10 let stari površnik še vedno dragocenejši, nego čisto nov sedanji proizvod.

Prepovedani nemški listi v Sloveniji. Zaradi hujskanja proti Jugoslaviji je bil te dni odvzet poštni debit za območje Slovenije sledečim avstrijskim listom „Grazer Volksblatt“, „Grazer Tagespost“ in „Villacher Zeitung“.

Povišanje poštnih in brzojavnih pristojbin. S 1. septembrom so bile povišane brzojavne pristojbine, kakor sledi: Brzojavi 20 par za besedo, najmanj pa dva dinarja za brzojavko. Nujne brzojavke trikrat več, za prejemno potrdilo pa 40 par. Telefonska predplačila v glavnih mestih znašajo: a) za kavarne in hotele, tovarne in trgovine, agenturne in odvetniške pisarne po 500 dinarjev; b) redakcije časnikov, za zasebne, državne in občinske postaje po 300 dinarjev; c) za telefone v stanovanjih državnih uradnikov 200 dinarjev letno. V krajih z manj ko 100 predplačnikov, se plača a) 300, b) in c) pa po 200 dinarjev. Za napravo novega telefona je plačati 350 dinarjev. Pristojbina za interurb. pogovore znaša za razdaljo do 100 km dva

Ptjuju deklica, ki je trdila, da je prišla sem iz Idrije, kjer je napravila realno maturo, tu pa jo hoče dopolniti z gimnazijsko. Pravila je, da je hči lesnega trgovca, ki pride v kratkem za njo. Izdajala se je za Irmo Lašič. Izdajala se je za jako bogato, obetala izredno visoke svote, ker pa je komaj gola prišla čez italijanske mejne straže, prosila za posojila. Njeno vedenje pa je bilo vse prej, kakor vedenje kake dijakinje. In res, komaj teden dni je vzdržala na Ptuj in je že izginila na kolesu, ki si ga je „izposodila“ na stanovanju. Ž njo pa je izginilo še mnogo dragocenosti, ki jih je mogla najti na stanovanju. Med potom v Maribor se je izdala za hčerko nekega Ptujčana, pa si izposodila klobuk, češ da je svojega izgubila.

Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 26. septembra se je tukaj ustanovil krajevni odbor Samostojne kmetijske stranke. Govoril je g. Simonič od Sv. Urbana. Izvoljeni so bili za predsednika Rudolf Rola, za odbornike Čeh Jakob, Čuček Jurij, Habjanič Franc, Šamperl Anton, Kurbus Janez, Matjašič Janez in Pravčič Ignac. Le naprej za staro pravdo! Slavšinar.

„JUTRO“ se prodaja v glavni trafiki v Krekovi ulici nasproti „Ljubljanske Kreditne banke“. Kupujte in čitajte tudi „Jutro.“

Rogatec. V gostilni pri g. Zupancu je abonirana znana frajlica T. Pia z Glažute na kosilo in večerjo. Ta damica je rodem slovanica, a sedaj grozno zagrizena nemčurka. Ako se pogleda to frajlico pri obedu ali večerji, se že takoj spozna njeno oliko. Če jo kateri od slovenskih gostov pozdravi, še ne odzdravi ne, ali pa prav milostno pokima „Guten Tag“. Taki ljudje pač ne spadajo med nas, ampak tja gor v blaženo Avstrijo. Žalostno, da se taki ljudje pri nas sploh še podpirajo in redijo. Očividec.

Popis vseh vojnih invalidov, vdov in sirot. Poverjeništvu za socialno skrb je razposlalo te dni vsem občinskim uradom tiskovine k naredbi opr. št. III 8087 I z dne 8. septembra 1920 s potrebnimi navodili za popis vseh vojnih invalidov, vdov in sirot. Ker se je razpošiljanje tiskovin vsled tehničnih ovir v tiskarni zakasnelo, se podaljša rok za predložitev izkazov do 5. oktobra t. l. Občinski uradi naj pospešijo izvršitev popisa z vso intenzivnostjo, da ne bo treba znova podaljševati določenega roka. Občinski uradi, ki bi slučajno ne dobili tiskovin do najkasneje 28. t. m., naj jih zahtevajo brzojavno pri invalidskem oddelku poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani.

Ogenj. Dne 12. septembra popoldne je pri posestniku Ivana Persa v Erjavcih, občina Sv. Andraž v Slov. gor. izbruhnil ogenj. Zgorelo je gospodarsko poslopje, 40 vozov sena, mlin na veter, stopa, mlatilni stroj, 2 težka voza, stroj za rezanje slame in druga gospodarska oprava. Škoda znaša okoli 150.000 K. Zavarovalo ni bilo. Vzrok požara se do sedaj še ni mogel dognati.

Maribor. Na mariborski javni bolnici se je ustanovil oddelak za spolne in kužne bolezni, katerega vodstvo je prevzel primarij dr. Hugon Robič, ki je bil večletni klinični asistent na Dunaju in Gradcu.

Za plebiscit na Koroškem je nabral g. Andrej Oset v hotelu „Beograd“ v Slov. Gradcu 300 K ob priliki fantovščine g. Alfonza Debelaka, davčnega uradnika v Slovenjgradcu, ki se poroči z gđ. Faniko Cizej, iz St. Ruperta pri Gomilskem. Znesek 300 K se je poslal Narodnemu svetu za Koroško v Velikovec.

Ukradeno kolo. V noči z dne 24. na 25. septembra med 23. in 6. ure zjutraj mi je bilo iz mojega stanovanja v Ptuj, Trubarjeva cesta št. 6 iz verande, skozi vlom čez okno ukradeno eno moško kolo, tvrdka „Puch“, s prostim tekom, št. 131098. Kolo je črno emajlirano z rudečimi črtami v obeh kolesih, v zelo dobrem stanju, skoro povsem novo z najboljšo ohranjeno pnevmatiko, ter vredno 4—5.000 K. Izplačam 500 K nagrade onemu, ki izsledi tatove, ter mi do ukradenega kolesa zopet pripomore. Ptuj, dne 25. septembra 1920. Anton Blažek.